

Tijdelijk bespreking uitzending "Tomaten in Zuid Italië" van de Keuringsdienst van Waarde in het IMVO-Convention Voedingsmiddelen:

7 november 2019

Uitzending Keuringsdienst van Waarde over de tomatenteelt in Zuid Italië, gebaseerd op onderzoek en *artikel The Guardian van 20 juni 2019*.

14 november 2019

Kamervragen van Alkaya (SP) en Van der Heul (PvdA) aan minister van BHOS en Staatssecretaris van EZK

<p>2019Z22100</p> <p><i>Vragen van de leden Alkaya (SP) en Van den Hul (PvdA) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over het bericht dat arbeidsmigranten slavenarbeid verrichten op Italiaanse tomatenplantages (ingezonden 14 november 2019).</i></p> <p>Vraag 1</p> <p><i>Bent u op de hoogte van het feit dat landarbeiders onder erbarmelijke omstandigheden tomaten moeten plukken in Zuid-Italië, zoals blijkt uit een recente aflevering van de Keuringsdienst van Waarde?1 2</i></p> <p>Vraag 2</p> <p><i>Deelt u met Oxfam Novib de zorgen, zoals geuit in de uitzending, over deze groep van bijna vierhonderdduizend mensen vanwege deze verschrikkelijke arbeidsomstandigheden? Keurt u het af dat dit soort misstanden zich in de EU afspelen?</i></p> <p>Vraag 3</p> <p><i>Vindt u het rechtvaardig dat deze mensen 12 uur per dag, 7 dagen per week voor een loon van 22 tot 30 euro per dag moeten werken, waarna een groot deel bovendien opgaat aan de lunch en het vervoer naar het werk? Kan dit voorkomen in Nederland?</i></p> <p>Vraag 4</p> <p><i>Wat vindt u van het feit dat de producten die worden geproduceerd onder dit soort erbarmelijke omstandigheden gewoon in Nederlandse supermarkten liggen? Hoe zouden consumenten deze foute producten kunnen herkennen?</i></p> <p>Vraag 5</p> <p><i>Op welke manier worden dit soort producten afkomstig uit EU-lidstaten gecontroleerd voordat zij op Nederlandse schappen belanden? Kunt u garanderen dat producten die geproduceerd zijn in de EU vrij zijn van uitbuiting?</i></p> <p>Vraag 6</p> <p><i>Zijn deze problemen bekend bij de partijen van het convenant Levensmiddelen op het gebied van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)? Zo ja, welke stappen worden ondernomen door deze partijen om dit te stoppen? Bent u bereid bedrijven die niet in het convenant zitten maar wel betrokken zijn bij de wanpraktijken in Italië direct aan te spreken en de Kamer te informeren over de uitkomsten van deze gesprekken?</i></p> <p>Vraag 7</p> <p><i>Bent u bereid om uw Italiaanse evenknie aan te spreken op de misstanden die zich afspelen op en rond de tomatenvelden in het zuiden van het land, bijvoorbeeld tijdens of en marge van een Europese Raad, en daarbij aan te geven dat uitbuiting van landarbeiders onacceptabel is?</i></p>	
--	--

25 november 2019

FNV wil de uitzending agenderen in de Stuurgroep van 3 december 2019.

	<p>Dag XXX¹ en XXX,</p> <p>Voor de bijeenkomst van de stuurgroep van dinsdag 3 december zou ik eveneens graag de misstanden rond de tewerkstelling van vluchtelingen in de tomatenoogst in Italië aan de orde willen stellen.</p> <p>Ter toelichting breng ik jullie de uitzending van 7 november de keuringsdienst van waarde onder de aandacht.</p> <p>Zie https://www.npo3.nl/keuringsdienst-van-waarde/07-11-2019/KN_1710326</p> <p>Met vriendelijke groet,</p> <p>XXX</p>	
--	---	--

Ministerie van Buitenlandse Zaken sluit zich hierbij aan.

	<p>Beste allen,</p> <p>Ik sluit me hierbij aan en zou dit ook graag idd willen agenderen 3 december. Er zijn ook Kamervragen gesteld over deze casus.</p> <p>Groeten, XXX</p>	
--	---	--

27 november 2019

Stukken van de Stuurgroep worden naar alle leden verzonden en uitzending is opgenomen in de agenda.

3 december 2019

Stuurgroep. Zie relevante passages uit notulen in Annex 1.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Maatschappelijke organisaties geven aan dat ze graag willen dat het Convenant wat oplevert. Om het convenant geloofwaardig te maken is het nodig naar buiten te communiceren dat CBL bij de achterban erop aandringt dat de (vermeende) misstanden in de tomatenteelt in Zuid-Italië worden opgelost. Het is begrijpelijk dat er geheimhouding is, zeker wanneer het bedrijfsgevoelige informatie betreft. Wel wensen de maatschappelijke organisaties dat er namens het convenant een statement wordt uitgebracht waarbij de leden van brancheorganisaties worden opgeroepen onderzoek te doen. Hieraan moet ook een duidelijke deadline worden gekoppeld.</i> • <i>Branchepartijen hebben een divers aantal leden bij wie de context sterk verschilt. Wel is het belangrijk om te zorgen voor hoor- en wederhoor. Als er een misstand gesignaleerd is, moeten betrokken partijen de kans krijgen om hier een reactie op te geven.</i> <p><i>Het Secretariaat geeft aan dat er zowel een korte- als lange termijn oplossing nodig is. Op korte termijn moeten misstanden gesignaleerd en uitgezocht worden. Op lange termijn is er een mechanisme nodig waarmee misstanden structureel aangepakt kunnen worden. Dit past in de werkgroep Due Diligence Support, waar de eerste activiteit 'signalering misstanden keten' geformuleerd is. Een subgroep geleid door CNV en bestaand uit</i></p>	
--	---	--

¹ Om aan de wettelijke verplichting te voldoen om de privacy van personen te beschermen, worden hierbij de letters XXX gebruikt in plaats van de volledige naam weer te geven.

	<i>KNSV, Global March en CBL heeft op 5 december een call om deze activiteit verder uit te werken.</i>	
--	--	--

4 december 2019

Statement vanuit het convenant inzake de uitzending, tevens bedoeld om te gebruiken in de beantwoording van de Kamervragen.

	<p><i>Statement partijen Convenant Voedingsmiddelen n.a.v. uitzending Keuringsdienst van Waarde (7 november, 2019), zoals afgesproken in de stuurgroep van het Convenant Voedingsmiddelen van 3 december 2019.</i></p> <p>Statement: <i>"De partijen verenigd in het Voedingsmiddelenconvenant vragen de branchepartijen die het convenant hebben getekend om nader onderzoek te doen naar mogelijke betrokkenheid van hun leden bij de door de Keuringsdienst van Waarde gesignaleerde (vermeende) misstanden in de tomatensector in Zuid Italië en eind januari te rapporteren over de voortgang aan de leden van de Stuurgroep van het Convenant."</i></p>	
--	--	--

9 december 2019

Statement vanuit de KNSV inzake de tomatenteelt (email)

	<p><i>Omdat onze leden vooral in specerijen actief zijn, hadden wij ingeschat dat een uitzending van Keuringsdienst van Waarde over misstanden in de tomatenoogst in Zuid Italië onze leden niet raakt.</i></p> <p><i>Deze uitzending is wellicht wel een goed voorbeeld over hoe je niet wilt dat bij je leveranciers gewerkt wordt. Een onderwerp waar een individueel bedrijf weinig aan kan doen, maar wel (indirect) een verantwoordelijkheid voor heeft.</i></p> <p><i>Daarom doen wij mee aan het IMVO convenant.</i></p>	
--	--	--

7 januari 2020

Beantwoording Kamervragen

	<p><i>Vraag 1-5, zie website</i></p> <p><i>Vraag 6</i> <i>Zijn deze problemen bekend bij de partijen van het convenant Levensmiddelen op het gebied van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO)? Zo ja, welke stappen worden ondernomen door deze partijen om dit te stoppen? Bent u bereid bedrijven die niet in het convenant zitten maar wel betrokken zijn bij de wanpraktijken in Italië direct aan te spreken en de Kamer te informeren over de uitkomsten van deze gesprekken?</i></p> <p><i>Antwoord 6</i> <i>Het is in de eerste plaats aan bedrijven zelf om in lijn met de OESO-Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen gepaste zorgvuldigheid uit te voeren, risico's te identificeren en op basis van een prioritering naar ernst en waarschijnlijkheid deze risico's te voorkomen of aan te pakken.</i> <i>Brancheorganisaties CBL, FNLI en KNSV zijn partij bij het Convenant Voedingsmiddelen. De achterban van deze organisaties beslaat respectievelijk 95% van de Nederlandse supermarkten, 80% van de Nederlandse voedingsmiddelenproducenten en 95% van de Nederlandse specerijenbedrijven. De Ministeries van Buitenlandse Zaken en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben als partijen bij het Convenant Voedingsmiddelen de</i></p>	
--	---	--

	<p><i>casus onder de aandacht gebracht bij de overige partijen tijdens de convenantstuurgroep van 3 december jl. In de stuurgroep is afgesproken dat de branchepartijen die het convenant hebben getekend nader onderzoek doen naar mogelijke betrokkenheid van hun leden bij de door de Keuringsdienst van Waarde gesignaleerde vermeende misstanden in de tomatensector in Zuid-Italië, en hier eind januari over rapporteren. De Kamer zal hierover worden geïnformeerd.</i></p> <p><i>Vraag 7, zie website</i></p>	
--	--	--

31 januari 2020

Statement CBL

	<p><i>Via dit statement informeren wij de IMVO-stuurgroep over de stand van zaken omtrent onderzoek naar mogelijke betrokkenheid en vervolgstappen van CBL-leden bij (vermeende) misstanden op de tomatenplantages in Zuid-Italië, zoals aangehaald door Keuringsdienst van Waarde.</i></p> <p><i>Onderdeel van de bedrijfsvoering en werkzaamheden van supermarkten is goed contact met nationale en internationale leveranciers. Naar aanleiding van de (vermeende) misstanden openbaar gemaakt in de uitzending hebben extra gesprekken plaatsgevonden tussen individuele CBL-leden en tomatenleveranciers die samenwerken met tomatenplantages in Zuid-Italië. Hierbij is onder andere gesproken over de huidige certificaten en keurmerken (o.a. GRASP en Global GAP) gekoppeld aan het productie- en verwerkingsproces.</i></p> <p><i>Aangezien de keten uit meerdere schakels bestaat betekent dit dat de tier 1 leveranciers van de leden veelal ook met hun leveranciers (tier 2) in gesprek moesten. Hierdoor is er momenteel nog geen eenduidig antwoord te geven over mogelijke betrokkenheid en vervolgstapen.</i></p> <p><i>Wel heeft deze (vermeende) misstand de dialoog tussen retailers, leveranciers en andere ketenpartners extra aangezet, waarbij gekeken wordt naar een gezamenlijke oplossing.</i></p> <p><i>Tot slot willen wij benadrukken dat het van essentieel belang is dat de Italiaanse overheid optreedt als hun wet- en regelgeving overtreden wordt. Gekeken naar de gedeelde wet- en regelgeving op Europees niveau omtrent arbeidsmisstanden moeten andere EU-lidstaten Italië blijven wijzen op dit belang. Wij roepen de Nederlandse overheid dan ook op om de Italiaanse overheid aan te spreken op deze (vermeende) misstanden.</i></p>	
--	--	--

18 februari 2020

Statement FNLI

	<p><i>Via dit schrijven informeren wij de IMVO-stuurgroep over de stand van zaken omtrent navraag naar mogelijke betrokkenheid van FNLI-leden bij (vermeende) misstanden op de tomatenplantages in Zuid-Italië, zoals aangehaald door Keuringsdienst van Waarde. De FNLI wil de convenantpartijen danken voor de signalering.</i></p> <p><i>Slechts een beperkt aantal leden van de FNLI produceert tomaten in blik, het product waar het in deze discussie om draait.</i></p>	
--	--	--

	<p>Leden van de FNLI hebben strenge afspraken met hun leveranciers wat betreft werknemersrechten- en veiligheid. Ter illustratie; Een van de grootste afnemers van tomaten in Italië binnen de geldingen van de FNLI heeft een strenge Suppliers Code welke door SGS ISO-2600 (Social Responsibility Guidelines) en in lijn met de GRI standards is bevonden. Verder zijn alle toeleveranciers van deze grote afnemer verplicht lid te worden van SEDEX, een NGO die zich inzet voor de bevordering van ethische principes in wereldwijde toeleveringsketens. De organisatie is het breedste platform in Europa dat gegevens over het ethische handelen in toeleveringsketens verzamelt en verwerkt. Een andere best practice illustratie kan worden gevonden in de uitzending zelf, waarbij dhr. Mutti van het merk Mutti aan het woord komt. Mutti is een merk dat ook op de Nederlandse markt verkocht wordt (door het bedrijf BrandM). Mutti verwerkt tomaten in Noord-Italië.</p> <p>Uit navraag bij onze leden is niet gebleken, dat zij hun tomaten in blik inkopen in het door de Keuringsdienst van Waarde aangegeven gebied, Zuid Italië.</p> <p>De FNLI sluit zich aan bij het CBL in haar pleidooi dat het van essentieel belang is dat de Italiaanse overheid optreedt als hun wet- en regelgeving overtreden wordt. Gekeken naar de gedeelde wet- en regelgeving op Europees niveau omtrent arbeidsmisstanden moeten andere EU-lidstaten Italië blijven wijzen op dit belang. Wij roepen de Nederlandse overheid dan ook op om de Italiaanse overheid aan te spreken op deze (vermeende) misstanden.</p> <p>Tot slot willen wij benadrukken dat dit statement is opgesteld voor intern gebruik binnen de stuurgroep van het Convenant Voedingsmiddelen. We vertrouwen er dan ook op dat dit statement op geen enkele wijze gebruikt zal worden door convenantpartijen voor communicatie buiten de stuurgroep, zoals is afgesproken in het convenant in de artikelen betreffende vertrouwelijkheid.</p>	
--	--	--

27 februari 2020

Stuurgroep. Zie relevante passages uit notulen in Annex 2.

	<ul style="list-style-type: none"> • FNV gaat een projectvoorstel over (vermeende) misstanden in de tomatensector indienen voor de volgende stuurgroep vergadering. Alle partijen zullen een rol toebedeeld krijgen. De Partijen reageren positief en geven aan graag mee te denken. FNV zal daarom op korte termijn een voorstel delen zodat Partijen kunnen mee denken vóór aanvang van de volgende stuurgroep vergadering. Partijen kunnen ook zelf contact opnemen met FNV. <p>Actiepunt: FNV stelt vóór de volgende stuurgroep vergadering een projectvoorstel op betreffende de tomatensector.</p>	
--	--	--

3 maart 2020

Brief Kaag aan Tweede Kamer

Toezegging om te rapporteren over gesignaleerde vermeende misstanden in de tomatensector in Zuid-Italië

	<p>BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING (Tweede Kamer, vergaderjaar 2019–2020, 26 485, nr. 324)</p> <p>Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal</p>	
--	---	--

	<p><i>Den Haag, 3 maart 2020</i></p> <p><i>In het antwoord van 17 december 2019 op de door de leden Alkaya (SP) en Van den Hul (PvdA) gestelde vragen (Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nr. 1268) over het bericht dat arbeidsmigranten slavenarbeid verrichten op Italiaanse tomatenplantages heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over het onderzoek van de brancheorganisaties naar de mogelijke betrokkenheid van hun leden bij deze misstanden.</i></p> <p><i>Binnen het IMVO-convenant van de voedingsmiddelensector werken de partijen aan het verbeteren van gepaste zorgvuldigheid in lijn met de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen door leden van de aangesloten brancheorganisaties. Het bericht is besproken tijdens de stuurgroep vergadering van het IMVO-convenant van 3 december 2019. Naar aanleiding van deze vergadering heeft de stuurgroep de aangesloten brancheorganisaties de tijd gegeven om de vermeende misstanden intern met hun leden te onderzoeken.</i></p> <p><i>In het IMVO-convenant is vastgelegd dat de door de brancheorganisaties betrokken bedrijven worden geacht op vertrouwelijke basis en binnen de grenzen van de mededingingsregels tijdens de dialoog transparant te zijn over de relevante aspecten van hun bedrijfsvoering. Op basis van deze afspraak hebben de brancheorganisaties binnen de vertrouwelijkheid van het IMVO-convenant recentelijk aan de stuurgroep gerapporteerd over hun onderzoek naar mogelijke betrokkenheid van hun leden bij de (vermeende) misstanden.</i></p> <p><i>De brancheorganisaties hebben daarbij aangegeven dat dit onderwerp hoog op de agenda zal blijven staan en dat gesprekken in de keten blijven plaatsvinden. Ook hebben de partijen een voorstel van FNV verwelkomd; FNV zal een projectvoorstel presenteren op dit thema. FNV heeft aangegeven dat zij voor alle partijen een rol voorzien. Dit voorstel wordt in de komende maanden verwacht. Over de voortgang van de uitvoering van het IMVO-convenant, inclusief de projecten, wordt door de partijen gerapporteerd in de jaarrapportage.</i></p> <p><i>De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,</i></p> <p><i>S.A.M. Kaag</i></p>	
--	--	--

8 april 2020

Stuurgroep. Zie relevante passages uit notulen in Annex 3.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>CBL stelt voor om openheid van zaken te geven door alle documenten te delen met de KvW. Dit is mogelijk als de stuurgroep daartoe gezamenlijk beslist.</i> • <i>Partijen zijn het er over eens dat er documentatie gedeeld en openbaar gemaakt kan worden met de KvW. Het besluit is om alle documenten sinds de uitvoering van het Convenant te openbaren, maar wel in overeenstemming met de AVG en mededingingswet. Daarnaast dient het openbaar maken van de documenten ook gedaan te worden met een statement om de juiste context te schetsen.</i> 	
--	--	--

<p><i>CBL geeft aan op 9 april een interview te hebben met KvW en wilt dat daarvoor actie wordt ondernomen door het Convenant richting KvW, om zo te voorkomen dat CBL als woordvoerder van het Convenant moet optreden tijdens het interview. De Partijen spreken af dat de SER of de Voorzitter contact opneemt met KvW om toe te lichten dat het Convenant graag documenten deelt met KvW en ze daarmee openbaar maakt en dat daarbij ook een statement van het Convenant naar buiten zal komen. Dit statement wordt dezelfde dag (8 april) nog opgesteld door het Secretariaat en voorgelegd aan de Partijen.</i></p>
---

14 april 2020

Statement vanuit het convenant omtrent uitzending Keuringsdienst van Waarde

<p>Statement vanuit het IMVO-convenant Voedingsmiddelen:</p> <p><i>De deelnemers van het convenant hebben de tweede uitzending van de Keuringsdienst van Waarde over tomatenproductie in Italië gezien. Dit laat zien waarom Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) hoog op de agenda staat bij bedrijfsorganisaties, overheid en maatschappelijke partijen verenigd in het convenant, om misstanden in voedingsmiddelenketens aan te pakken.</i></p> <p><i>In de uitzending wordt over het Convenant Voedingsmiddelen gesproken. We hebben geconstateerd dat hier feitelijke onjuistheden in zijn geslopen op gebied van de doelstellingen, afspraken, de partners in het convenant en is het vermeende niet-transparante karakter van het convenant aan de orde gesteld. We willen graag op deze punten helderheid geven.</i></p> <p>Transparantie & vertrouwen</p> <p><i>De deelnemers aan het convenant delen graag hun doelen en resultaten met de buitenwereld. Het convenant is openbaar en staat op de website van de SER (https://www.imvoconvenanten.nl/-/media/imvo/files/voedingsmiddelen/convenant-voedingsmiddelen.pdf). Hier staan tevens de jaarrapportage, nieuwsartikelen en de inhoud van de monitoringstool (https://www.imvoconvenanten.nl/nl/voedingsmiddelen/convenant/publicaties).</i></p> <p><i>Op verzoek stellen wij informatie beschikbaar voor publiciteits- of onderzoeksdoeleinden. De stuurgroep heeft besloten documenten te delen met de Keuringsdienst van Waarde. Hier moet eerst een juridische check op worden gedaan in het kader van privacy- en mededingingsrecht, vanwege het vertrouwelijkheidsprotocol (zie hierna). Wij verwachten 20 april a.s. de documenten ter beschikking te hebben.</i></p> <p><i>Het convenant brengt partijen bij elkaar om complexe problemen in levensmiddelenketens aan te pakken. Problemen die alleen vanuit een collectiviteit kunnen worden opgelost. De deelnemers gaan er vanuit dat zij op basis van onderling vertrouwen met elkaar discussiëren en informatie uitwisselen. Dit onderlinge vertrouwen is nodig om uiteindelijk tot de beste aanpak te komen, die ook wordt gedragen door alle partijen.</i></p> <p><u>Vertrouwelijkheidsprotocol</u></p> <p><i>Elk IMVO-convenant, ook die voor voedingsmiddelen, kent een vertrouwelijkheidsprotocol. Dit protocol borgt tevens de nationale en internationale wetten en regelgeving op het gebied van mededinging en privacy. Zo is het voor bedrijven bijvoorbeeld niet toegestaan om</i></p>
---

concurrentiegevoelige informatie te delen en de deelnemers moeten de wet- en regelgeving respecteren met betrekking tot privacy en persoonsgegevens. Indien het toch noodzakelijk blijkt om concurrentiegevoelige informatie te delen, gebeurt dit op een manier die is toegestaan binnen de wet via een onafhankelijke derde partij. Dat is in dit geval de SER, die ook het secretariaat voert.

Gezamenlijkheid

Alleen door met meerdere partijen samen te werken, kan het convenant zijn doelen bereiken. Bij het convenant zijn naast bedrijven en de overheid ook kennisinstituten, vakbonden en ngo's aangesloten. Door gebruik te maken van elkaars netwerk, kennis en expertise, maken de deelnemers in consensus stappen in het behalen van de twee doelstellingen van het convenant:

- 1. Een proces opzetten van continue versterking en verbetering van IMVO-risicomanagement.*
- 2. Samen concrete projecten uitvoeren op complexe thema's, waarbij is vastgesteld dat de verantwoordelijkheid van bedrijven op deze thema's niet door (individuele) bedrijven alleen effectief kan worden opgepakt.*

Het IMVO Convenant Voedingsmiddelen richt zich veelal op ketens die zich tot ver buiten Nederland en Europa uitstrekken. De deelnemers in het convenant willen binnen hun kaders echter ook bijdragen aan het oplossen van problemen dichterbij huis, zoals de tomatenproductie in Italië. Momenteel raadplegen partijen daarom hun achterbannen om voorstellen te ontwikkelen voor de aanpak van dit soort onderwerpen . Zodra deze voorstellen akkoord zijn bevonden door de stuurgroep, zal het Convenant Voedingsmiddelen dit bekend maken.

ANNEX 1: Notulen Stuurgroep 3 december 2019

6. Signalering misstanden in ketens

- Bij deze discussie spelen drie aspecten. **1)** procedureel; waar wordt een misstand ingediend, wanneer, en waar? **2)** inhoudelijk; er liggen nu twee misstanden op tafel (reportage Keuringsdienst van Waarde, casus lid van een van de brancheorganisaties) **3)** structureel; hoe gaan we in het convenant structureel om met misstanden in de keten.
- Er wordt gevraagd of partijen in de stuurgroep kunnen rapporteren aan externen over wat er in de stuurgroep besproken is over de reportage van de Keuringsdienst van Waarde over (vermeende) misstanden in de tomatensector in Zuid-Italië. Er wordt geantwoord dat dit niet kan. Partijen hebben zich gebonden aan het vertrouwelijkheidsprotocol dat betrekking heeft op deze Stuurgroep vergadering. Alleen wanneer alle partijen met consensus hebben afgesproken iets naar buiten te brengen, kan datgene gecommuniceerd worden. Verder blijft hetgeen dat in de Stuurgroep besproken wordt, altijd vertrouwelijk, en wordt niet gedeeld (conform artikel 2 vertrouwelijkheidsprotocol).
- In het convenant staat tevens afgesproken dat wanneer er (vermeende) misstanden worden gesignaleerd, dat partijen deze actief agenderen. De Stuurgroep neemt vervolgens gepast besluit over de te nemen vervolgstappen.
- De werkgroep Toegang tot Herstel gaat over het proces van een klachtenmechanisme, maar partijen geven aan dat het belangrijk is om hier binnen het Convenant op een structurele manier mee om te gaan. In de werkgroep Due Diligence Support is een groep bezig te onderzoeken hoe om te gaan met misstanden in de keten.
- CBL geeft aan dat leden al bezig zijn met het uitzoeken van deze misstanden.

De vergadering wordt geschorst

- Maatschappelijke organisaties geven aan dat ze graag willen dat het Convenant wat oplevert. Om het convenant geloofwaardig te maken is het nodig naar buiten te communiceren dat CBL bij de achterban erop aandringt dat de (vermeende) misstanden in de tomatenteelt in Zuid-Italië worden opgelost. Het is begrijpelijk dat er geheimhouding is, zeker wanneer het bedrijfsgevoelige informatie betreft. Wel wensen de maatschappelijke organisaties dat er namens het convenant een statement wordt uitgebracht waarbij de leden van brancheorganisaties worden opgeroepen onderzoek te doen. Hieraan moet ook een duidelijke deadline worden gekoppeld.
- Branchepartijen hebben een divers aantal leden bij wie de context sterk verschilt. Wel is het belangrijk om te zorgen voor hoor- en wederhoor. Als er een misstand gesignaleerd is, moeten betrokken partijen de kans krijgen om hier een reactie op te geven.
- Het Secretariaat geeft aan dat er zowel een korte- als lange termijn oplossing nodig is. Op korte termijn moeten misstanden gesignaleerd en uitgezocht worden. Op lange termijn is er een mechanisme nodig waarmee misstanden structureel aangepakt kunnen worden. Dit past in de werkgroep Due Diligence Support, waar de eerste activiteit 'signalering misstanden keten' geformuleerd is. Een subgroep geleid door CNV en bestaand uit KNSV, Global March en CBL heeft op 5 december een call om deze activiteit verder uit te werken.

- Partijen komen overeen om een statement uit te brengen namens het convenant Voedingsmiddelen omtrent de (vermeende) misstanden in de tomatenteelt in Zuid-Italië. Dit is:

-

Statement partijen Convenant Voedingsmiddelen n.a.v. uitzending Keuringsdienst van Waarde (7 november, 2019), zoals afgesproken in de stuurgroep van het Convenant Voedingsmiddelen van 3 december 2019.

“De partijen verenigd in het Voedingsmiddelenconvenant vragen de branchepartijen die het convenant hebben getekend om nader onderzoek te doen naar mogelijke betrokkenheid van hun leden bij de door de Keuringsdienst van Waarde gesignaleerde (vermeende) misstanden in de tomatensector in Zuid Italië en eind januari te rapporteren over de voortgang aan de leden van de Stuurgroep van het Convenant”.

- Omdat de context voor de verschillende leden van de brancheorganisaties onderling sterk verschilt, wordt niet verwacht dat iedereen voor eind januari even ver is. Wel moeten brancheorganisaties kunnen aangeven wat de stand van zaken is.
- Er wordt besloten om deze casuïstiek voor de volgende stuurgroep half februari te agenderen. Vragen die besproken worden, zijn: Hoe moet een mechanisme voor klachten er uit zien? Wat is het mechanisme (binnen het IMVO convenant) om dit regelmatig te bespreken en te agenderen? Hoe kan je een casus vertalen naar een systematisch onderdeel.
- **Actiepunt:** de activiteit ‘signalering misstanden keten’ (Dossierhouder CNV, KNSV, CBL, Global March) zal voor die vergadering wat eerste gedachten op papier zetten en hierbij betrokken worden.

ANNEX 2: Notulen Stuurgroep 27 februari 2020

1. Procedure melding (vermeende) misstanden

- FNV gaat een projectvoorstel over (vermeende) misstanden in de tomatensector indienen voor de volgende stuurgroep vergadering. Alle partijen zullen een rol toebedeeld krijgen. De Partijen reageren positief en geven aan graag mee te denken. FNV zal daarom op korte termijn een voorstel delen zodat Partijen kunnen mee denken vóór aanvang van de volgende stuurgroep vergadering. Partijen kunnen ook zelf contact opnemen met FNV.
  - **Actiepunt:** FNV stelt vóór de volgende stuurgroep vergadering een projectvoorstel op betreffende de tomatensector.
- Notitie procedure melding (vermeende) misstanden wordt besproken, maar nog niet definitief vastgesteld door de stuurgroep. Branches en vakbonden verschillen hier in mening over en zullen begin april hier verder over spreken met de voorzitter in een klein comité. Alle Partijen kunnen bij de voorzitter input aanleveren voor dit gesprek. Terugkoppeling zal plaatsvinden tijdens de volgende stuurgroep vergadering. Twee suggesties worden al opgebracht: (1) kijken hoe dit onderwerp in andere convenanten wordt behandeld en (2) bespreken wat de rol van WG TTH kan zijn om actualiteiten te behandelen.
  - **Actiepunt:** Secretariaat stuurt een doodle uit voor het overleg tussen de branches en de vakbonden/maatschappelijke organisaties.
  - **Actiepunt:** Secretariaat zoekt uit hoe meldingen over vermeende misstanden bij andere convenanten wordt behandeld.
- Er wordt een opmerking gemaakt over de notitie aangaande dit agendapunt, namelijk om daar het label vertrouwelijk vanaf te halen.
  - **Actiepunt:** Het secretariaat zal hier in het vervolg rekening mee houden.

ANNEX 3: Notulen Stuurgroep 8 april 2020

1. Opening

- Deelnemers worden gewezen op het statement dat wordt getoond over ‘Compliance met de mededingingsregels.’
- Gedragsregels voor videoconferenties worden getoond.
- Aanleiding voor deze Stuurgroep vergadering is de tweede aflevering van Keuringsdienst van Waarde omtrent (vermeende) misstanden in de tomatenindustrie met daarin kritische geluiden ten aanzien van het convenant.

2. Reacties op uitzending Keuringsdienst van Waarde (KvW)

- Verklaring FNV: FNV heeft KvW benaderd om te vragen of er contact is opgenomen met de vakbonden in Italië. Daaropvolgend heeft KvW gevraagd hoe het Convenant met deze kwestie omgaat en heeft FNV hierover geïnterviewd. Wegens het vertrouwelijkheidsprotocol en besprekingen in de Stuurgroep heeft FNV hier in de aflevering geen antwoord op kunnen geven.
- Verschillende Partijen betreuren het beeld dat is gecreëerd door KvW over de geheimzinnigheid en transparantie van het Convenant en kunnen zich hier niet in vinden. Zij constateren dat er feitelijke onjuistheden in de aflevering zijn geslopen op gebied van de doelstellingen, afspraken, de partners in het convenant en is het vermeende niet-transparante karakter van het convenant aan de orde gesteld.
- Een aantal Partijen betreurt de niet constructieve houding van FNV en vragen zich af waarom FNV de publiciteit heeft gezocht. Ook vindt een aantal Partijen dat de branches inhoudelijker meer aan deze kwestie hadden kunnen doen.
- Voorzitter constateert dat het achterliggende probleem van deze casus gaat over de vraag hoe om te gaan met transparantie en communicatie rondom externe meldingen van (vermeende) misstanden.
- De invloed van deze casus op het Convenant en hoe dit in het vervolg wordt opgepakt zal in de volgende bijeenkomsten verder worden besproken.

3. Openbaar maken en/of delen van Convenant stukken

- CBL stelt voor om openheid van zaken te geven door alle documenten te delen met de KvW. Dit is mogelijk als de stuurgroep daartoe gezamenlijk beslist.
- Partijen zijn het er over eens dat er documentatie gedeeld en openbaar gemaakt kan worden met de KvW. Het besluit is om alle documenten sinds de uitvoering van het Convenant te openbaren, maar wel in overeenstemming met de AVG en mededingingswet. Daarnaast dient het openbaar maken van de documenten ook gedaan te worden met een statement om de juiste context te schetsen.
- CBL geeft aan op 9 april een interview te hebben met KvW en wilt dat daarvoor actie wordt ondernomen door het Convenant richting KvW, om zo te voorkomen dat CBL als woordvoerder van het Convenant moet optreden tijdens het interview. De Partijen spreken af dat de SER of de Voorzitter contact opneemt met KvW om toe te lichten dat het Convenant graag documenten deelt met KvW en ze daarmee openbaar maakt en dat daarbij ook een statement van het Convenant naar buiten zal komen. Dit statement wordt dezelfde dag (8 april) nog opgesteld door het Secretariaat en voorgelegd aan de Partijen.

4. Gezamenlijke reactie vanuit de Stuurgroep

- Partijen spreken af dat in een statement richting KvW minstens het volgende moet worden opgenomen:
  - Wat de doelen zijn van het Convenant.
  - Wat de rol van vertrouwelijkheid en geheimhouding is in het Convenant.
  - Welke feitelijke onjuistheden er in de aflevering voor komen.
  - De context van het openbaar maken van de documenten en de juridische check die daar bij hoort.
- Het statement zal voornamelijk in gaan op het beeld wat wordt gecreëerd over het Convenant. De inhoudelijk kwestie van deze casus wordt namelijk door CBL meegenomen in het interview met KvW op 9 april. Daarnaast geeft FNLI aan dat KvW ook contact met hen kan opnemen om deze kwestie inhoudelijk te bespreken.
- BuZa geeft nog wel aan een inhoudelijk statement nodig te hebben voor het beantwoorden van Kamervragen en FNLI onderstreept dat dit belangrijk is en dat dit binnen het Convenant nog uitgewerkt zal worden.
- Als laatst maakt FNV nog een opmerking over dat er in het statement richting KvW niet ontkend moet worden dat FNV geen uitspraken mocht doen over wat er in de Stuurgroep is besproken rondom deze kwestie.

5. Actiepunten

- Voorzitter en het Secretariaat:
  - Nemen contact op met KvW over het delen van documenten en het publiceren van een statement.
  - Schrijven een concept statement n.a.v. aflevering KvW.

6. Rondvraag en sluiting

- Voorzitter geeft aan dat er nog twee vergaderingen gepland staan deze maand:
  - 16 april: stuurgroep vergadering over gevolgen Covid-19
  - 23 april: overleg branches en maatschappelijke organisaties
- Voorzitter sluit de vergadering om 13.40

ANNEX 4: Relevante passages vertrouwelijkheidsprotocol

Considerans:

CONSIDERANS:

- (A) Op 29 juni 2018 hebben Partijen het **IMVO-convenant Voedingsmiddelen** gesloten (hierna te noemen het "**Convenant**").
- (B) Partijen willen binnen de voedingsmiddelensector: (1) een proces opzetten van continue versterking en verbetering van IMVO-risicomanagement en (2) samen concrete projecten uitvoeren op complexe thema's waarbij is vastgesteld dat de verantwoordelijkheid van bedrijven op deze thema's niet door (individuele) bedrijven alleen effectief kan worden opgepakt. Hiermee streven Partijen er ten eerste naar om op specifieke risico's in de voedingsmiddelenketens binnen een ambitieuze en realistische termijn van drie tot vijf jaar substantiële stappen van verbetering te bereiken voor groepen die negatieve effecten ervaren, en, ten tweede, een gezamenlijke oplossing te bieden voor problemen op dit vlak die bedrijven zelf niet geheel op kunnen lossen. Alle discussies, vergaderingen, rapporten, studies en overige activiteiten in het kader van het Convenant hierna te noemen: de "**Activiteiten**".
- (C) Partijen erkennen hun verplichtingen ingevolge (inter)nationale wet- en regelgeving waaronder die op het gebied van mededingingsrecht en handelen in overeenstemming hiermee.
- (D) Partijen wensen de nodige voorzorgsmaatregelen te treffen ten behoeve van de naleving van de geldende (inter)nationale wet- en regelgeving, waaronder die op het gebied van het mededingingsrecht. Deze voorzorgsmaatregelen dienen met name ervoor te zorgen dat de informatie die onderling wordt uitgewisseld in het kader van de Activiteiten (i) vertrouwelijk blijft en (ii) niet resulteert in een ongeoorloofde beperking van de mededinging.

Partijen hebben om die reden hierover afspraken opgenomen in dit Vertrouwelijkheidsprotocol en wensen zich hieraan te verbinden.

2. uitwisseling en gebruik van informatie

2.1 Het is inherent aan deelname aan het Convenant dat Partijen onderling informatie uitwisselen, bijvoorbeeld tijdens vergaderingen. Dat is niet bezwaarlijk en juist van belang voor de succesvolle implementatie van het Convenant. Het is daarbij belangrijk dat Partijen in vertrouwen met elkaar kunnen spreken. Partijen verbinden zich daarom ertoe alle informatie en documenten die zijn of worden uitgewisseld in het kader van de Activiteiten (hierna te noemen: **Informatie**) vertrouwelijk te behandelen en niet aan een derde, niet zijnde het Secretariaat, te openbaren. Elke Partij zal er daarnaast voor zorgdragen dat zijn **Verbonden Partijen** ook aan de bepalingen in het Vertrouwelijkheidsprotocol gebonden zijn en deze zullen nakomen. Tevens zullen Partijen informatie ten aanzien van geschillen of discussies verband houdende met het Convenant, het Vertrouwelijkheidsprotocol of de Overeenkomst van Opdracht vertrouwelijk behandelen.

2.2 De beperkingen in Artikel 2.1 zijn niet van toepassing indien en voor zover:

De stuurgroep als bedoeld in artikel 9 van het Convenant (hierna te noemen: de "**Stuurgroep**"). schriftelijk toestemming geeft de Informatie openbaar te maken en/of te delen met een derde partij;